

Datum
2018-05-15
Vår referens
Emma Lind
HR-specialist
Emma.Lind@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Motion av Anders Andersson (V) om att införa en anställningsgaranti för de som utbildar sig till undersköterska och barnskötare STK-2017-1191

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har att yttra sig över motion av Anders Andersson (V) som yrkar på att införa en anställningsgaranti i Malmö stad för barnskötare och undersköterskor. Motionären framför att en utfästelse för barnskötare och undersköterskor som har avslutat sin utbildning och är utexaminerade från ungdomsgymnasium i kommunen eller vuxenutbildning som kommunen har avtal med, om ett fast heltidsjobb efter examen och rätt till anställning som sommarvikarie under utbildningstiden är en väg att göra utbildningarna attraktiva och säkra kompetens för framtiden. Ärendet är översänt för yttrande till funktionsstödsnämnden, förskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och hälsa-, vård- och omsorgsnämnden. Nämnderna lyfter i sina remissvar flera farhågor och praktiska frågetecken utifrån Malmö stads rekryteringsprocess och gällande lagstiftning. Flera nämnder framför att de finner förslaget intressant men framhåller att det behöver utredas vidare. Stadskontoret bedömer dock att anställningsgaranti är oförenligt med gällande lagstiftning men att frågan om hur Malmö stad tillvaratar den kompetens som utbildas bör undersökas vidare.

Förslag till beslut

Personalberedningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige anser Anders Anderssons (V) motion om att införa en anställningsgaranti för de som utbildar sig till undersköterska och barnskötare besvarad med vad som anförts i ärendet.

Beslutsunderlag

- Motion av Anders Andersson (V) om att införa en anställningsgaranti för de som utbildar sig till undersköterska och barnskötare
- G-Tjänsteskrivelse PB 180806 Motion av Anders Andersson (V) om att införa en anställningsgaranti för de som utbildar sig till undersköterska och barnskötare
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslut 180221 § 20 med Särskilt yttrande (SD)
- Remissvar från hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- Remissvar från förskolenämnden
- Remissvar från gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslut 180223 § 28 med Särskilt yttrande (V)
- Remissvar från funktionsstödsnämnden

- Funktionsstödsnämnden beslut 180221 §12 med reservation (V)
- Protokoll förskolenämnden 2018-02-21 med reservation M och L och särskilt yttrande V

Beslutsplanering

KS Fördelningsmöte 2017-10-02

Personalberedningen 2018-05-22

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2018-08-06

Beslutet skickas till

Motionären

Förskolenämnden

Funktionsstödsnämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Ärendet

Kommunstyrelsen har att yttra sig över motion av Anders Andersson (V) som yrkar på att införa en anställningsgaranti i Malmö stad för undersköterskor och barnskötare. Motionären framför att en utfästelse för undersköterskor och barnskötare, som har avslutat sin utbildning och är utexaminerade från ungdomsgymnasium i kommunen eller vuxenutbildning som kommunen har avtal med, om ett fast heltidsjobb efter examen och rätt till anställning som sommarvikarie under utbildningstiden är en väg att göra utbildningarna attraktiva och säkra kompetens för framtiden. Motionären framför även att Uppsala kommun infört en sådan anställningsgaranti.

Bakgrund

Som motionären framhåller är det angeläget att Malmö stad arbetar aktivt med att attrahera och rekrytera medarbetare samt hitta nya vägar för att säkra kompetensförsörjningen. Det finns dock ett flertal faktorer som behöver tas hänsyn till utifrån motionärens yrkande.

Funktionsstödsnämnden, förskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har ombetts att besvara remisen. Nämndernas remissvar sammanfattas nedan.

Funktionsstödsnämnden lyfter i sitt svar förvaltningens kontinuerliga kompetensförsörjningsarbete med insatser för att attrahera, rekrytera, motivera, utveckla och behålla rätt kompetens. Funktionsstödsnämnden har verksamheter som riktar sig till barn och framhåller att bedömning av personlig kompetens, är viktigt att beakta vid rekrytering ut ett barnrättsperspektiv.

Funktionsstödsnämnden finner förslaget om att införa en anställningsgaranti för de som utbildar sig till barnskötare och undersköterska intressant, men anser att frågan behöver utredas vidare. Funktionsstödsnämnden framför att det finns flera viktiga aspekter som måste beaktas inför ett införande, det vill säga hur en anställningsgaranti kan fungera i praktiken rent administrativt, ekonomiskt och verksamhetsmässigt.

Förskolenämnden lyfter ett flertal pågående kompetensförsörjningsinsatser med syfte att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla barnskötare. Förskolenämnden framför vikten av att

Malmö stads medarbetare inom förskolan är kompetenta och har intresse för barn och förskolans verksamhet. Därför förespråkas provanställning enligt avtal i samband med eventuell anställningsgaranti.

Förskolenämnden anser att förslaget om att införa en anställningsgaranti för personer som avslutat barn- och fritidsprogrammet är intressant, men behöver utredas vidare. Förskolenämnden framför att det finns flera viktiga aspekter som måste beaktas inför ett införande, det vill säga hur en anställningsgaranti kan fungera i praktiken administrativt, ekonomiskt och verksamhetsmässigt och att ett nära samarbete med utbildningsinstanserna är av största vikt för att en eventuell anställningsgaranti ska fungera.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden framför att i enlighet med Malmö stads rekryteringsprocess ska kravprofiler baseras på analys och kunskap om verksamheten, kulturen och vilka krav som arbetet ställer. I de verksamheter där förvaltningen har befattningen barnskötare är, förutom den formella utbildningen, den personliga lämpligheten av största vikt utifrån elevernas specifika behov.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden avslår därför motionens yrkande.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden lyfter i sitt svar ett flertal pågående kompetensförsörjningsinsatser som väntas ha inverkan på det kvantitativa gapet för undersköterskor och framför att antalet nyanställningar behöver motsvara kompetensbehovet. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden menar att om antalet undersköterskor som slutför utbildning överstiger rekryteringsbehovet och i ett vist läge riskerar att budget överskrids. På grund av detta anser hälsa-, vård- och omsorgsnämnden bland annat att en tidsbegränsning av anställningsgarantin behöver utredas för att möjliggöra att en garanti kan upphöra eller ändras efter aktuella rekryteringsbehov.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden lyfter även tvekan kring rätten till sommarvikariat under utbildningstiden utifrån arbetsmiljölagens regler för minderåriga.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden finner förslaget om att införa en anställningsgaranti för de som utbildar sig till undersköterska intressant, men anser att frågan behöver utredas vidare.

Stadskontorets bedömning

Malmö stad har sedan 2012 en gemensam process för rekrytering som är beslutad av kommunstyrelsens arbetsgivarutskott. Processen är kompetensbaserad och syftar till att underlätta matchningen av de sökandes kompetenser mot arbetets uppgifter och krav. Processen ska underlätta rekryteringsarbetet för chefen genom att tillhandahålla struktur, stöd och verktyg samt leda till att alla som söker arbete i Malmö stad ska känna sig professionellt bemötta. En kompetensbaserad rekrytering ger förutsättningar för en diskrimineringsfri rekrytering.

Det är respektive chefs uppdrag att formulera kompetenskrav utifrån uppdrag, verksamhet och mål. Kompetensbehovet kan dels bestå av utbildning men även erfarenhet, förmåga, vilja med mera. Rekryteringsprocessen säkerställer att behovet av kompetens överensstämmer med rekryterad kompetens. Ett införande av anställningsgaranti skulle innebära avsteg från Malmö stads beslutade rekryteringsprocess i flera delar. En risk med att införa anställningsgaranti för nyexaminerade barnskötare och undersköterskor är att Malmö stad förbigår kandidater med

högre kompetens på arbetsmarknaden.

Redan anställda medarbetare och tidigare anställda medarbetare kan ha företrädesrätt enligt Allmänna bestämmelser utifrån:

- omplaceringsutredning utifrån rehabilitering
- omställning
- omplaceringsutredning utifrån arbetsbrist
- Företräde till återanställning 25 och 27 §§ LAS

Ett införande av anställningsgaranti skulle kunna få arbetsrättsliga konsekvenser utifrån att vakanta tjänster tagits i anspråk för studerande.

Motionären hänvisar till Uppsala kommun. I Uppsala kommun finns ett politiskt beslut om att garantera alla som går vård- och omsorgsprogrammet och barn- och fritidsprogrammet fast heltidsanställning efter avslutad utbildning och sommarjobb inom vård och omsorg respektive barnomsorgen under utbildningstiden. Anställningsgaranti ska börja gälla från 2018-06-01. Uppsala söker svar på motsvarande utmaningar som även redovisas i denna tjänsteskrivelse. En arbetsgrupp med uppdrag att bereda rutiner och handläggning har tillsatts men kan i dagsläget inte ge några svar kring farhågorna med anställningsgarantin utifrån diskrimineringslagen, lagen om anställningsskydd, att bedöma hela kompetensen m.m. Uppsala kommun framför att det är för tidigt att avgöra om den beslutade anställningsgarantin påverkat intresset för utbildningarna.

Frågan om anställningsgaranti för undersköterskor har även varit uppe för beslut i Hallands län och Kungsbacka kommun. Förslaget har avslagits med motiveringen att andra åtgärder, som till exempel bättre marknadsföring är ett bättre sätt att öka attraktionen för utbildningen samt att rekrytering bör ske nära verksamheten för att säkerställa rätt kompetens i verksamheten.

Stadskontoret bedömer att det är av stor vikt att ta tillvara på de som utbildas till välfärdsyrken. Det pågår ett flertal kompetensförsörjningsinsatser inom berörda förvaltningar bland annat för att tillvara ta de som utbildas. Stadskontoret bedömer dock att anställningsgaranti är oförenligt med gällande lagstiftning.

Stadskontoret kommer tillsammans med berörda förvaltningar undersöka hur Malmö stad kan ta tillvara de som utbildas till barnskötare och undersköterskor som en del i stadens kompetensförsörjning. Med bakgrund av ovanstående anser stadskontoret att motionen är besvarad.

Ansvariga

Liselott Nilsson HR-direktör

Pia Kanold Enhetschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör